

Anonimizuota versija

Vertimas

C-663/23–1

Byla C-663/23

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2023 m. lapkričio 9 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Landgericht Düsseldorf (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. spalio 24 d.

Ieškovas:

UW

Atsakovė:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (Diuseldorfo apygardos teismas)

nutartis

Byloje

UW, <...> Berlynas,

ieškovas,

<...>

prieš

Etihad Airways P.J.S.C., <...> Frankfurtas,

atsakovę,

<...>

Landgericht Düsseldorf 22-oji civilinių bylų kolegija
2023 m. spalio 24 d.

<...>

nutarė:

Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Remiantis SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktu ir trečia pastraipa pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos klausimus dėl Sąjungos teisės aiškinimo:

1.

Ar Oro transporto keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktas, siejamas su 8 straipsnio 1 dalies a punktu ir 7 straipsnio 3 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad keleivis, įsigijęs bilietą skrydį vykdančio oro vežėjo skrydžiui ne už pinigus, o panaudodamas lojalumo mylias, sukauptas pagal kito oro vežėjo parengtą dažnai skraidančių keleivių programą, atšaukus skrydį gali reikalauti, kad jį vykdančio oro vežėjas grąžintų už bilietą sumokėtą sumą pinigais?

2.

Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar keleivio grąžinti pinigais reikalaujama už bilietą sumokėta suma, kaip ji suprantama pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 8 straipsnio 1 dalies a punktą, tokiais atvejais apskaičiuojama pagal viešai skelbiamą tarifą, už kurį skrydį vykdančio oro vežėjas siūlo įsigyti atitinkamą skrydį, ar pagal (vidutinę) panaudotų lojalumo mylių vertę?

Motyvai

I.

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą grindžiamas toliau nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis.

Ieškovas turėjo patvirtintą skrydžio, kurį atsakovė turėjo vykdyti 2021 m. balandžio 6–7 d. iš Diuseldorfo per Abu Dabį (Jungtiniai Arabų Emyratai) į Kairą (Egiptas) (skrydžių numeriai: EY 24 ir EY 653), rezervaciją.

Skrydžio bilietą keleivis įsigijo iš oro linijų bendrovės *American Airlines*. Kitas keleivis už ieškovo skrydžio bilietą pagal *American Airlines* dažnai skrendančių keleivių programą sumokėjo 42 500 lojalumo mylių, o ieškovas sumokėjo 81,60 USD mokesčių ir rinkliavų.

2

Šiam skrydžiui taikomas viešai skelbiamas tarifas yra 8 009,91 EUR, įskaitant mokesčius ir rinkliavas.

Atsakovė skrydį atšaukė.

Ieškovas atsisakė pasiūlymo keliauti kitu maršrutu ir 2021 m. vasario 6 d. pareikalavo, kad atsakovė grąžintų už panaudotas mylias ir papildomus mokesčius sumokėtą sumą ne vėliau kaip 2021 m. vasario 15 d. Atsakovė pinigų negrąžino ir kreipėsi į oro transporto bendrovę *American Airlines*.

2021 m. vasario 22 d. ieškovas pateikė savo teisiniam atstovui prašymą patikrinti ir pareikšti reikalavimus atsakovei ne teismine tvarka. Už šias paslaugas advokatas ieškovui išrašė 850,00 EUR sąskaitą.

Atsakovė nurodė oro transporto bendrovei *American Airlines* įskaityti į keleivio lojalumo mylių sąskaitą 85 000 jo panaudotų mylių.

Šioje byloje ieškovas prašo:

priteisti jam iš atsakovės 8 009,91 EUR ir palūkanas, <...>, taip pat sumokėti jam dar 850,00 EUR.

Atsakovė prašo:

atmesti ieškinį.

Atsakovė mano, kad geriausiu atveju ieškovas gali reikalauti įskaityti jam į sąskaitą lojalumo mylias, nes už skrydį mokėjo ne pinigais, o oro transporto bendrovės *American Airlines* lojalumo myliomis. Atsižvelgiant į tai, kad atsakovė negali įskaityti ieškovui į sąskaitą *American Airlines* lojalumo mylių, dėl jų kompensavimo jis turi kreiptis į *American Airlines*.

II.

Tai, ar ieškinys bus patenkintas, iš esmės priklauso nuo rezoliucinėje dalyje išdėstytų klausimų.

Konkrečiau:

Ieškovas turi teisę atgauti iš atsakovės už lėktuvo bilietą sumokėtą 8 009,91 EUR sumą pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktą ir 8 straipsnio 1 dalies a punktą, jei jis turi teisę reikalauti grąžinti už bilietą sumokėtą sumą pinigais nepaisant to, kad skrydį įsigijo ne už pinigus, o už lojalumo mylias.

Atsakovė atšaukė skrydį, kuriam ieškovas turėjo patvirtintą rezervaciją, todėl pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktą ir 8 straipsnio 1 dalies a punktą privalo ieškovo pasirinkimu per septynias dienas

Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 3 dalyje numatytu būdu kompensuoti visą už bilietą sumokėtą sumą.

a)

Pinigais už bilietą ieškovas sumokėjo tik dalį sumos, t. y. mokesčius ir rinkliavas, iš viso 81,60 EUR, o likusią dalį apmokėjo 42 500 dažnai skrendančio keleivio mylių iš *American Airlines* lojalumo programos.

Teisės į kompensaciją pobūdis ir apimtis nustatoma pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 3 dalį, į kurią aiškiai daroma nuoroda šio reglamento 8 straipsnio 1 dalies a punkto pirmoje įtraukoje. Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kompensacija už bilietą išmokama grynaisiais pinigais, elektroniniu banko pervedimu, banko pavedimu ar banko čekiu arba, keleiviui savo parašu patvirtinus, kad jis su tuo sutinka, kelionės čekiais ir (arba) jam suteikiamos kitos paslaugos. Taigi neaišku, ar ieškovas gali reikalauti kompensuoti panaudotų lojalumo mylių vertę eurais. Kolegijos nuomone, į šį klausimą reikia atsakyti teigiamai.

Tai, kad bilietas įsigytas ne už pinigines lėšas, o panaudojant lojalumo mylias, neturėtų būti tam kliūtis. Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 3 dalies tekste aiškiai nustatyta, kad kompensacija gali būti išmokama kelionės čekiais ir (arba) kitos paslaugos keleiviui suteikiamos tik jam savo parašu patvirtinus, kad jis su tuo sutinka; tai apima ir lojalumo mylių gražinimą. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovas nėra išreiškęs tokio sutikimo, lojalumo mylių vertė turi būti kompensuojama pinigais.

Tam neturėtų prieštarauti ir tai, kad Oro transporto keleivių teisių reglamento 8 straipsnio 1 dalies a punkte, kuriame aiškiai daroma nuoroda į šio reglamento 7 straipsnio 3 dalį, remtasi įprastiniu bilieto apmokėjimu pinigėmis lėšomis ir liko nenumatytas sumos, kuri buvo sumokėta už bilietą panaudojant lojalumo mylias, kompensavimo atvejis. Kaip aiškiai nurodyta Oro transporto keleivių teisių reglamento 3 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje, šis reglamentas pripažįstamas taikytinu ir tokiais atvejais, kai bilietai įsigijami pagal keleivių lojalumo programą arba kitą oro vežėjo komercinę programą. Prie tokių programų priskiriamos ir dažnai skrendančių keleivių lojalumo mylių programos, kokią ir taiko *American Airlines*. Tai leidžia daryti išvadą, jog reglamento leidėjas akivaizdžiai atsižvelgė į tokį atvejį, kaip nagrinėjamas, ir vis dėlto, įtvirtindamas teisę atgauti sumokėtą sumą Oro transporto keleivių teisių reglamento 8 straipsnio 1 dalies a punkto pirmoje įtraukoje, nusprendė be jokių apribojimų daryti nuorodą į reglamento 7 straipsnio 3 dalyje numatytą būdą atgauti šią sumą, kad keleivis tokiais atvejais nepatirtų nepatogumų.

Šiuo klausimu visų pirma reikia atkreipti dėmesį į tai, kad pagal keleivių lojalumo programą sukauptos lojalumo mylios neretai gali būti panaudojamos ir kitų oro transporto bendrovių, kurios priklauso tam pačiam aljansui, lėktuvo bilietams įsigyti, kaip nagrinėjamu atveju *American Airlines* dažnai skrendančių keleivių

programos lojalumo mylios gali būti naudojamos atsakovės lėktuvo bilietams įsigyti. Tokiais atvejais skrydį vykdantis oro vežėjas, kuriam pareikšti reikalavimai, apskritai negali įskaityti kitos oro transporto bendrovės suteiktų lojalumo mylių į keleivio mylių sąskaitą arba tai padaryti gali būti labai sunku. Taigi akivaizdu, kad reglamento leidėjas, siekdamas užtikrinti, kad skrydį vykdantis oro vežėjas tokiais atvejais negalėtų nukreipti keleivio, siekiančio atgauti sumokėtą sumą, į oro transporto bendrovę, kuri parengė mylių programą, nusprendė visada, net ir tokiais atvejais, suteikti keleiviui teisę reikalauti kompensacijos pinigais.

Tai atitinka ir Oro transporto keleivių teisių reglamentu siekiamą tikslą užtikrinti aukštą oro transporto keleivių apsaugos lygį. Be to, Teisingumo Teismas dėl teisės į kompensaciją pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 1 dalį yra nusprendęs, kad Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 3 dalis, atsižvelgiant į tikslą užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį, turi būti aiškinama plačiai (žr. 2020 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Delfly*, C-356/19 <...>: keleivis gali reikalauti sumokėti kompensaciją nacionaline valiuta, o ne eurais).

Net jei *American Airlines* lojalumo programos sutarties nuostatose būtų numatyta, kad lojalumo mylių vertė grynaisiais pinigais negražinama, o tik pakartotinai įskaitoma į keleivio lojalumo mylių sąskaitą, tokia nuostata būtų negaliojanti pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 15 straipsnį, nes neteisėtai apribotų ieškovo teises pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktą, 8 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką ir 7 straipsnio 3 dalį. Be to, skrydį vykdantis oro vežėjas turi Oro transporto keleivių teisių reglamento 13 straipsnyje įtvirtintą teisę reikalauti kompensacijos iš kito oro vežėjo, kuris suteikė lojalumo mylias.

b)

Suma, kurios pageidauja ieškovas, yra 8 009,91 EUR. Remiantis ieškovo pateiktais neginčijamais duomenimis, tai yra kaina, kurią ieškovas būtų turėjęs sumokėti atviroje rinkoje, jei būtų užsisakęs skrydį. Lojalumo mylios turi tam tikrą vertę, neatsižvelgiant į tai, kad jų negalima parduoti, nes keleivis jas gali panaudoti pagal lojalumo programą mainais už siūlomas prekes ar paslaugas (žr. 2023 m. kovo 1 d. BGH sprendimo IV ZR 112/22, r + s 2023, p. 448, 449, 14 punktą). Kolegija mano, kad lojalumo mylių vertę tikslinga nustatyti remiantis hipotetine pirkimo kaina pagal ieškovo pateiktą informaciją.

Lojalumo mylioms negalima priskirti jokios objektyvios vertės. Vis dėlto naudojamų lojalumo mylių vertė labai kinta, ji priklauso nuo skrydžio, kuriam mylios yra naudojamos. Mylių naudojimas keleiviui gali būti daugiau arba mažiau palankus priklausomai nuo naudojant mylias užsakomo skrydžio: užsakant brangius tolimųjų skrydžių lėktuvo bilietus mylių vertė paprastai yra didesnė nei užsakant paprastų trumpojo ir vidutiniojo nuotolio skrydžių lėktuvo bilietus. Vis dėlto praktiškai neįmanoma ir keleivio atžvilgiu nepagrįsta siekti apskaičiuoti tam

tikrą „vidutinę“ lojalumo mylių vertę tokiais atvejais, jei reikia, atsižvelgiant į keleivio skrydžių istoriją ar į tipinę lojalumo mylių programos dalyvio elgseną. Tokio neaiškaus pobūdžio lojalumo mylių išpirkimo vertė keleiviui yra visiškai nesuprantama. Paprastai jam nėra žinomi atitinkami oro transporto bendrovės skaičiavimai ir susitarimai, kuriuos ji yra sudariusi su kitomis to paties aljanso oro transporto bendrovėmis dėl lojalumo mylių pripažinimo užsakant skrydžius. Ieškovas nurodė, kad mylias jis paprastai naudoja labai brangiems skrydžiams. Užsisakius nagrinėjamą skrydį iš Diuseldorfo per Abu Dabį į Kairą 2021 m. balandžio 6–7 d. už 42 500 lojalumo mylių, panaudotų lojalumo mylių vertė „sukonkretinta“ iki hipotetinės kainos, už kurią atitinkamas skrydis siūlomas laisvojoje rinkoje. Šis pranašumas vėliau atšaukus skrydį iš ieškovo nebegali būti atimtas. Tuo atveju, jei oro transporto bendrovė, siekdama padidinti klientų lojalumą, rinkodaros sumetimais parengia atitinkamas lojalumo mylių programas, o keleivis panaudoja šias mylias skrydžiui rezervuoti, atitinkamą skrydį atšaukusi oro transporto bendrovė privalo laikytis viešai skelbiamos šiam skrydžiui nustatytos lėktuvo bilieto kainos, juo labiau kad skaičiavimai, kuriais yra grindžiama tokia lojalumo programa, keleiviui yra visiškai neperprantami.

Nors atsakovė tvirtina, kad ji jau pervedė už skrydį panaudotas mylias atgal į skrydį užsakiusio keleivio lojalumo mylių sąskaitą, tai nėra svarbu. Pirma, įskaičius lėšas į bendrakeleivio sąskaitą, ieškovo turtas nepadidėja. Antra, kompensacija už skrydžio bilietą ne pinigais, kaip nurodyta, gali būti išmokėta tik gavus raštišką keleivio sutikimą pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 7 straipsnio 3 dalį. Šiuo atveju taip nėra, todėl pakartotinis lojalumo mylių įskaitymas nepadeda įvykdyti reikalavimo, priešingai, yra nepagrįstas. Atsakovė negali „sukurti faktų“ ir pakartotinai įskaityti ieškovui ar jo bendrakeleiviams panaudotų mylių prieš jų valią.

c)

Oro transporto keleivių teisių reglamento aiškinimas, susijęs su iškeltais klausimais, nėra toks akivaizdus, kad remiantis Oro transporto keleivių teisių reglamento tekstu ir ankstesne Teisingumo Teismo jurisprudencija būtų galima padaryti atitinkamas aiškias išvadas. <...>